

Broedvogels **van** Eerbeekse
Veld **&** Achterste
Schaddeveld **in** 2016

Vincent de Boer

Sovon-rapport 2016/24

Broedvogels van Eerbeekse Veld & Achterste Schaddeveld in 2016

Vincent de boer

Dit rapport is samengesteld in opdracht van
Natuurmonumenten

Colofon

© Sovon Vogelonderzoek Nederland 2016

Dit rapport is samengesteld in opdracht van Natuurmonumenten

Wijze van citeren: de Boer V. 2016. Broedvogels van Eerbeekse Veld & Achterste Schaddeveld in 2016. Sovon-rapport 2016/24. Sovon Vogelonderzoek Nederland, Nijmegen.

Illustraties omslag: Vincent de Boer & Hans Schekkerman (Appelvink)

Opmaak: John van Betteray

ISSN-nummer: 2212 5027

Sovon Vogelonderzoek Nederland
Toernooiveld 1
6525 ED Nijmegen
e-mail: info@sovon.nl
website: www.sovon.nl

Niets uit dit rapport mag worden vermenigvuldigd en/of openbaar worden gemaakt d.m.v. druk, fotokopie, microfilm, of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Sovon en/of opdrachtgever.

Inhoud

Samenvatting	3
1. Inleiding	4
2. Beschrijving van het gebied	5
3. Methode	7
3.1. Methode & veldwerk	7
3.2. Interpretatie en verwerking van de gegevens	7
3.3. Weersomstandigheden	7
4. Resultaten	9
4.1. Soorten en aantallen	9
4.2. Soortbesprekingen	9
4.3. Overige waarnemingen	10
5. Evaluatie	11
5.1. Eerbeekse Veld & Achterste Schaddeveld	11
5.2. Le Paradou en bosvak Badhuislaan	11
Literatuur	12
Bijlage	13
Bijlage 1. Soortkaarten inventarisatie 2016	13

Samenvatting

In 2016 is op verzoek van Vereniging Natuurmonumenten ('NM') 472 hectare bos geïnventariseerd in het Nationaal Park Veluwezoom. Naast bos op voormalig stuifzand en heide ligt er een enkel klein heideterreintje in het onderzoeksgebied. Het onderzoeksgebied beslaat grote delen van het Eerbeekse Veld en het Achterste Schaddeveld gelegen aan de oostzijde van het Nationaal Park nabij Eerbeek. In het kader van de Subsidie Regeling Natuur- en Landschap ('SNL') is een uitgebreide lijst van broedvogels geïnventariseerd. Het is de eerste maal dat dit gebied op deze wijze onderzocht is.

Het onderzoeksgebied werd vijfmaal in de vroege ochtend en overdag bezocht. Er werden geen nacht-

bezoeken gebracht, wel werd er in juni zeer ruim voor zonsopgang gestart om eventuele aanwezige nachtactieve soorten vast te stellen. Het veldonderzoek vond plaats tussen 10 maart en 13 juni 2016. Het weer tijdens alle rondes was goed tot zeer goed, niet te zonnig en droog.

In totaal werden in het onderzochte gebied 572 territoria van 34 verschillende soorten vastgesteld als broedvogel. Van deze soorten was Kuifmees met 89 territoria verreweg de algemeenste soort, op gepaste afstand gevolgd door Zwartkop (76 territoria) en Zwarte Mees (58 territoria). In totaal werden vier Rode Lijst-soorten vastgesteld, te weten: Koekoek, Groene Specht, Matkop en Grauwe Vliegenvanger.

Grove dennenbos met ondergroei van Blauwe Bosbes, 9 mei 2016 Eerbeekse Veld.

1. Inleiding

In 2016 is op verzoek van Vereniging Natuurmonumenten ('NM') 472 hectare van het Nationaal Park Veluwezoom gekarteerd. Het onderzoeksgebied bevindt zich aan de noordoostzijde van het Nationaal Park en omvat het Eerbeekse Veld en een deel van het Achterste Schaddeveld, gelegen nabij Laag Soeren en Eerbeek. Daarnaast werden Le Paradou en een bosvak langs de Badhuislaan in Laag Soeren onderzocht.

Petra Verburg was verantwoordelijk voor de begeleiding vanuit het Sovon-kantoor. Sovon-collega's Lara Marx en John van Betteray worden bedankt voor

hun bijdragen aan de totstandkoming van dit rapport.

Rob Vogel (Sovon) gaf waardevolle tips en aanvullingen over de aanwezige avifauna. Willem van Manen (Sovon) en André ten Hoedt (NM) voorzagen een eerdere versie van dit rapport van commentaar.

In dit rapport worden de soorten gepresenteerd volgens de nieuwe systematiek van de Commissie Soorten Nederlandse Avifauna (CSNA) die per 1 januari 2013 in gebruik is genomen door Sovon. Voor de volgorde van deze lijst zie www.dutchavifauna.nl/list.

Grove dennenbos met ondergroei van Pijpenstrootje, 30 maart 2016 Achterste Schaddeveld.

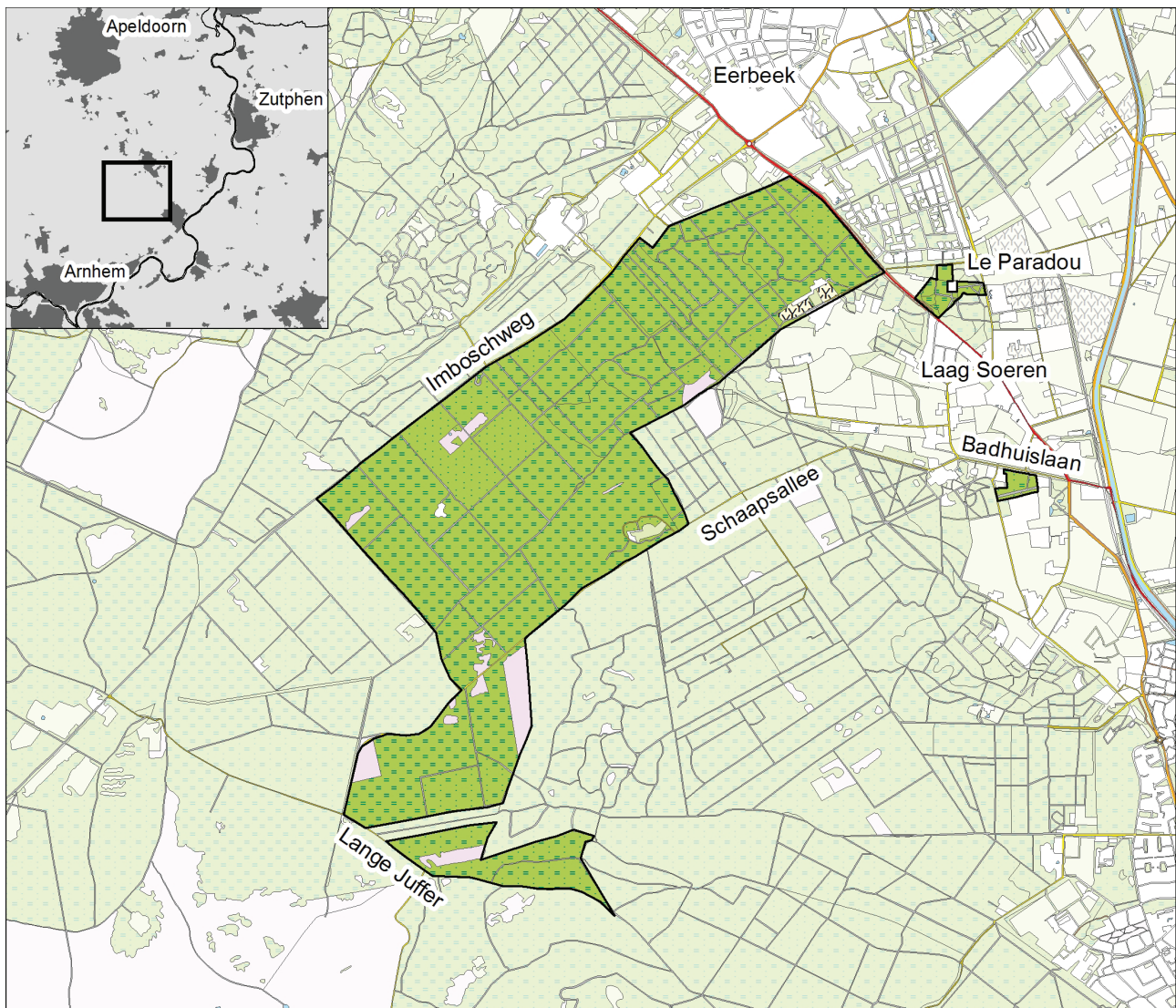
2. Beschrijving van het gebied

Het Eerbeekse Veld en het Achterste Schaddeveld (464,7 ha) liggen in de Provincie Gelderland en zijn in eigendom van de Vereniging Natuurmonumenten vanaf midden jaren vijftig, met aankopen tot recentelijk. Het onderzoeksgebied ligt ten westen van Laag-Soeren en Eerbeek in het Nationaal Park Veluwezoom in de gemeenten Rheden en Brummen. Het omvat een groot aaneengesloten bosgebied tussen de N786 in het oosten, de Imboschweg in het noorden en de Lange Juffer in het zuiden. Daarnaast zijn de kleine terreinen Le Paradou (5,31 ha) en een bosvak langs de Badhuislaan in Laag-Soeren (2,84 ha) onderzocht. De totale onderzochte oppervlakte is 472,8 ha. In figuur 1 is de ligging van het onderzoeksgebied in de omgeving weergegeven.

Het grootste deel van het onderzoeksgebied bestaat uit naaldbos, aangelegd als heide- en stuifzandbe-

bossing. In het centrale deel van het gebied zijn de oude stuifduinen nog goed herkenbaar in het landschap en is het reliëf op korte afstand soms aanzienlijk.

Zoals gebruikelijk bij heide- en stuifzandbebossing is grove den verreweg de meest voorkomende boomsoort. De opstanden variëren in leeftijd tussen 40 en 125 jaar oud (jaren van aanplant tussen 1891 en 1976), waarbij het grootste deel tussen 1920 en 1960 is aangeplant. Plaatselijk zijn enkele vakken met Oostenrijkse Den, Japanse Lariks en Douglas aanwezig. De laatste twee soorten voornamelijk in het meest noordoostelijke deel van het onderzoeksgebied. Loofhout als hoofdboomsoort is schaars in het onderzoeksgebied, de vakken met Beuk, Zomereik en Amerikaanse Eik zijn op de vingers van twee handen te tellen. Wel is er plaatselijk een aanzienlijke bij-

Figuur 1. Ligging geïnventariseerde terrein.

menging van berk aanwezig in vakken Grove Den. Grote delen van het onderzoeksgebied kennen een weinig ontwikkelde ondergroei met alleen op open plekken een struiklaag. Blauwe- en Rode Bosbes, Pijpenstrootje en Bochtige Smele domineren de kruidlaag. Ten oosten van het grofwildraaster, dat grofweg van Coldenhove Papier naar de Eerbeekse Spreng loopt, is in de meeste vakken sprake van een tweede boomlaag van berk en eik en een uitgebreide struiklaag waarin Amerikaanse Vogelkers domineert.

Het overgrote deel van het onderzoeksgebied bestaat uit aaneengesloten bos met enkele uitzonderingen. Langs de Schaapallee zijn twee grote, inmiddels met Grove Den dichtgegroeide, kapvlaktes aanwezig. Voornamelijk ten noorden van de Eerbeekse Spreng liggen op korte afstand van elkaar vele stormgaten, ontstaan in 1972 en 1973. Hier vind spontane bosontwikkeling plaats met voornamelijk opslag van Grove Den en berk. Ten zuiden van de Schaapsallee ligt de Schutshei, een langwerpige vergrast heideveld met aan de noordzijde dennenopslag. In het centrale deel van het Eerbeekse Veld liggen enkele (vakantie)woningen, waarvan twee met redelijk veel open ruimte.

Het Eerbeekse Veld is goed ontsloten door een uitgebreid padenstelsel en een mountainbike-route, hoewel er tijdens het veldwerk nauwelijks recreanten gezien werden.

Het onderzochte deel van het Achterste Schaddeveld blinkt uit in de afwezigheid van wandelpaden. Via de oude vakgrenzen en door het ontbreken van ondergroei is dit deelgebied echter goed toegankelijk.

De kleine terreinen Le Paradou en het bosvak langs de Badhuislaan zijn opmerkelijk anders dan het Eerbeekse Veld en Achterste Schaddeveld. Le Paradou ligt aan de noordzijde van Laag Soeren, ingeklemd tussen de Harderwijkerweg, Den Texweg en Eerbeekse Weg. Aan de oostzijde, net buiten het onderzoeksgebied liggen enkele woonhuizen. Het is een gemengd bos, aangeplant in de jaren '40 en '50 met een groot aandeel Douglas en is in gebruik als hondenlosloopgebied.

Het bosvak langs de Badhuislaan ligt ten zuiden van deze weg tussen de huisnummers 5 en 7. Het bestaat voornamelijk uit oud loofbos aangeplant tussen 1881 en 1910 en een vak Douglas uit 1940. Het wordt gedomineerd door oude Beuken met veel hollen.

3. Methode

3.1. Methode & veldwerk

Bij het uitvoeren van het broedvogelonderzoek werd gebruik gemaakt van de Basiskarteringsmethode, gebaseerd op de door Sovon ontwikkelde Broedvogel Monitoring Project-methode (van Dijk & Boele 2011). Hierbij werd een uitgebreide selectie van de aanwezige broedvogelsoorten gekarteerd (de zogenaamde BMP-B-lijst). De verspreiding en het getalsmatige voorkomen van deze soorten zijn in kaart gebracht, waarbij duidelijk werd welke biotooptypen door deze soorten worden bezet en wat de huidige avifaunistische waarde van de deelgebieden is. In tabel 1 staan tien soorten die in 2016 niet zijn geïventariseerd, maar wel in het onderzoeksgebied voorkwamen.

Tabel 1. Niet gekarteerde soorten in 2016

Winterkoning	Roodborst
Merel	Tjiftjaf
Fitis	Koolmees
Pimpelmees	Goudhaan
Vink	Gaai

Het Eerbeekse Veld en het Achterste Schaddeveld werd vijfmaal integraal in de vroege ochtend en overdag bezocht. Er werden geen nachtbezoeken gebracht, wel werd er in juni zeer ruim voor zonsopgang gestart om eventuele aanwezige nachtactieve soorten vast te stellen. Het veldonderzoek vond plaats tussen 10 maart en 13 juni 2016. Het weer tijdens alle ronden was goed tot zeer goed, niet te zonnig en merendeels droog.

In totaal werd 67 uur en 10 minuten aan veldwerk besteed. De onderzoeksintensiteit was 8,5 min/ha. In tabel 2 worden de data en tijden van de veldbezoeken weergegeven.

3.2. Interpretatie en verwerking van de gegevens

In het veld werden de waarnemingen, voorzien van broedcode, ingevoerd via een tablet-pc in de speciaal door Sovon voor broedvogeltellingen ontworpen app Avimap. Later zijn deze ingevoerd in het autoclusterprogramma van Sovon en geïnterpreteerd conform de criteria zoals beschreven in van Dijk & Boele (2011). Voordelen van dit programma zijn dat alle veldwaarnemingen digitaal beschikbaar zijn en dat

Tabel 2. Data en tijden van veldbezoeken aan het onderzoeksgebied.

Datum	Begintijd	Eindtijd	Ronde
10-03	11:25	16:40	1
15-03	06:45	13:50	1
30-03	07:00	14:05	2
31-03	06:45	13:20	2
21-04	05:25	11:55	3
22-04	05:25	13:00	3
9-05	04:30	10:45	4
11-05	04:45	11:30	4
8-06	03:55	12:00	5
13-06	04:15	10:15	5

de interpretatie transparant en reproduceerbaar is. De ligging van de territoria kan vervolgens eenvoudig worden weergegeven in een GIS-bestand. De verspreidingskaarten die in Bijlage 1 zijn opgenomen, zijn gemaakt met behulp van het GIS-programma Arc-GIS.

3.3. Weersomstandigheden

Het weer is van invloed op de activiteit van vogels en daardoor op de doelmatigheid van het inventariseren. Harde wind, neerslag en lage temperaturen zijn belemmerende factoren. Veel territoriale activiteit neemt ook af bij hoge temperaturen. Daarom wordt hier een korte beschrijving van het weer in het broedseizoen van 2016 gegeven aan de hand van de maandoverzichten van het KNMI. In tabel 3 zijn enkele variabelen samengevat.

Na een uitzonderlijk zachte (de derde in successie), zeer zonnige en qua neerslag gemiddelde winter met een gemiddelde temperatuur van 6,4 °C was maart vrij koud, zonnig en aan de droge kant. Er waren qua weersomstandigheden nauwelijks regionale verschillen en na een wisselvallige start met regelmatig nachtvorst werd het weer vanaf 10 maart bepaald door een noordelijke (koude) stroming. De laatste dagen van maart liep de temperatuur op, maar werd het wisselvallig met af en toe flink wat wind. Met gemiddeld over het land 54 mm neerslag tegen 68 mm normaal was de maand aan de droge kant. Vrijwel alle neerslag viel echter aan het begin en einde van de maand. En De meeste neerslag viel langs de westkust, het zuidoosten was het droogst. De tweede decade van maart was het zonnigst, waarbij 's ochtends vaak mist of nevel ontstond.

April was vrij koud, nat met iets meer zon dan normaal. De gemiddelde temperatuur viel uiteindelijk zelfs lager uit dan december 2015. In de eerste helft van de maand waren de temperaturen onder invloed van zuidelijke stromingen normaal, terwijl de tweede helft van de maand onder invloed van noordelijke stromingen koud uitpakte. In de tweede helft van de maand was er vooral in het oosten nog regelmatig vorst aan de grond. Met gemiddeld over het land 195 zonuren tegen normaal 178 was april zonniger dan normaal. Het zonnigst was het in het noordwesten, het minst zonnig was het in het zuidoosten. In Zeeland en de Achterhoek was het relatief droog, de meeste neerslag viel in een strook van zuidwest naar noordoost over het land. In de laatste week van de maand vielen er talrijke buien, plaatselijk met hagel en op de 26e lag er in het noordoosten en in Zuid-Limburg zelfs sneeuw.

Mei was zeer warm, vrij zonnig en vrijwel normale hoeveelheid neerslag en was een maand met een opvallende variatie qua temperatuur en weer. Na een koele start werd vanaf de 4e oostelijke lucht aangevoerd en stegen de temperaturen regionaal tussen 6 en 12 mei tot een zomers warme 25°C, waarbij het 's nachts opmerkelijk warm bleef. Daarna kende de temperatuur opvallende pieken en dalen (24 mei

slechts 11°C). De maand eindigde warm. De eerste helft van de maand verliep zeer zonnig, de tweede helft was juist somber.

Door de vaak buiige regen waren de regionale verschillen in neerslag groot. In Friesland was het uitgesproken droog (maandsom 30mm neerslag), terwijl elders tot 120mm neerslag gemeten werd.

Juni was gemiddeld over het land zeer nat, somber en warm, waarbij talrijke buien in het zuidoosten zorgden voor neerslagrecords. In het noorden van het land was de neerslagsom normaal.

De eerste decade waren er landelijk grote weersverschillen. In grote delen van het land was het vaak droog en zonnig weer, terwijl in het zuidoosten in de middag zware onweersbuien ontstonden die op meerdere dagen plaatselijk meer dan 50 mm neerslag brachten. De rest van de maand bepaalden laagdrukgebieden het weer, waarbij in grote delen van het land dagelijks (veel) regen viel. Vanaf de 22ste werd het kortdurend zeer warm. De warmte resulteerde in zware onweersbuien op de 23e, met wederom in het zuidoosten overlast, ditmaal door grote hagelstenen. De gemiddelde temperatuur lag ruim een graad boven normaal, waarbij de temperatuur langs de kust gemiddeld was en in het binnenland warmer dan normaal.

Tabel 3. Enkele weersvariabelen (gemiddelde temperatuur, dagelijks aantal zonuren en duur neerslag) in de periode maart-juni 2016, op basis van gegevens van het KNMI, station De Bilt. Ref staat voor langjarig gemiddelde (1981-2010).

Maand	Temperatuur (°C)		Zonuren		Neerslag (mm)	
	2016	Ref	2016	Ref	2016	Ref
Maart	5,4	6,2	148	125	54	68
April	8,7	9,2	195	178	62	44
Mei	14,5	13,1	232	213	54	61
Juni	16,8	15,6	163	201	118	68

4. Resultaten

In dit hoofdstuk worden de resultaten van de in 2016 uitgevoerde broedvogelinventarisatie gepresenteerd. De territoriumkaarten per soort staan in bijlage 1.

4.1. Soorten en aantallen

In totaal werden in het onderzochte gebied 572 territoria van 34 verschillende soorten vastgesteld als broedvogel (tabel 4). Van deze soorten was de Kuifmees met 89 territoria verreweg de algemeenste soort, op gepaste afstand gevolgd door Zwartkop (76 territoria) en Zwarte Mees (58 territoria). In totaal werden vier Rode Lijst-soorten (Van Beusekom *et al.* 2005) vastgesteld, te weten: Koekoek, Groene Specht, Matkop en Grauwe Vliegenvanger.

4.2. Soortbesprekingen

Hieronder worden kort enkele opmerkelijke soorten besproken.

Koekoek, 1 territorium

Deze Rode Lijstsoort is op de Veluwezoom voornamelijk een soort van randen van heidevelden, waar de grootste aantallen potentiële waardvogels voorkomen. Het territorium in het onderzoeksgebied bevond zich aan de noordwestzijde, nabij de open ruimte rondom het woonhuis. Ook werd het zelfde mannetje ten noorden van de Imboschweg ruim bui-

ten het gebied gehoord, een bekend verschijnsel bij de Koekoek die er grote territoria op na houden.

Groene Specht, 1 territorium

De Groene Specht komt op de Veluwezoom voornamelijk langs de randen voor. Het territorium in het onderzoeksgebied bevond zich in het bosvak langs de Badhuislaan. Net buiten het onderzoeksgebied was een tweede territorium aanwezig ten oosten van de Schutshei.

Zwarte Specht, 4 territoria

De territoria van deze soort geven goed de ligging van vakken met Beuk weer. In drie van de vier territoria werd het nest gevonden, het nest van het territorium aan de noordzijde bevond zich waarschijnlijk buiten het onderzoeksgebied. Net ten zuiden van het gebied bevond zich ook een territorium, deze vogels maakten wel gebruik van het onderzoeksgebied om te foerageren. In alle vakken bevonden zich “holencusters” rondom het nest. De aanwezigheid van deze clusters met oude nestholen geeft aan dat de bewuste vakken al langer in gebruik zijn als broedplaats voor Zwarte Specht en daarbij profiteert een soort als Holenduif van de aanwezigheid van deze hollen als nestplaats. In het bosvak langs de Badhuislaan broedden zowel Holenduif als Kauw in dergelijke hollen.

Kleine Bonte Specht, 2 territoria

Beide territoria van deze kleine specht bevonden

Tabel 4. Broedvogels van het Eerbeekse Veld en het Achterste Schaddeveld in 2016. De Rode lijststatus is opgenomen in de kolom RL. (Kw=Kwetsbaar, Ge=Gevoelig). *=onvolledig onderzocht.

Soort	N 2016	N/100 ha	RL	Soort	N 2016	N/100 ha	RL
Holenduif	4	0,9		Fluiter	4	0,9	
Houtduif	34	7,3		Zwartkop	76	16,4	
Koekoek	1	0,2	KW	Boomklever	9	1,9	
Bosuil*	4	0,9		Boomkruiper	56	12,0	
Groene Specht	1	0,2	KW	Spreeuw	3	0,6	
Zwarte Specht	4	0,9		Zanglijster	30	6,5	
Grote Bonte Specht	46	9,9		Grote Lijster	5	1,1	
Kleine Bonte Specht	2	0,4		Grauwe Vliegenvanger	3	0,6	GE
Kauw	3	0,6		Gekraagde Roodstaart	1	0,2	
Zwarte Kraai	4	0,9		Bonte Vliegenvanger	7	1,5	
Vuurgoudhaan	1	0,2		Heggenmus	3	0,6	
Kuifmees	89	19,1		Boompieper	14	3,0	
Zwarte Mees	58	12,5		Sijs	7	1,5	
Matkop	13	2,8	GE	Kruisbek	4	0,9	
Glanskop	10	2,2		Goudvink	42	9,0	
Boomleeuwerik	1	0,2		Appelvink	18	3,9	
Staartmees	9	1,9		Geelgors	6	1,3	

zich in vakken met een groot aandeel eik. Een typische habitat op de Veluwezoom. In uitgestrekte dennenbossen, zoals ruimschoots aanwezig in het onderzoeksgebied, is de soort zeldzaam.

Kuifmees, 89 territoria

De Kuifmees staat bij uitstek bekend als naaldboutbewoner, waarbij dennenbos favoriet is. Deze habitat is in ruime mate aanwezig in het Eerbeekse Veld en het Achterste Schaddeveld en het was dan ook geen verrassing dat de Kuifmees de talrijkste onderzochte soort was in het onderzoeksgebied. De territoria zijn redelijk egaal verspreid, met een wat ijlere verspreiding in jongere monotone vakken. De soort lijkt te ontbreken direct ten westen van de Hindeberg, ten westen van de Schutshei en aan de zuidrand van het gebied. Hier waren wel degelijk waarnemingen gedurende het seizoen, echter het zwaartepunt van de territoria kwam na de clustering buiten deze vakken te liggen.

Matkop, 13 territoria

Op de Veluwezoom is de Matkop een typische broedvogel van naaldbossen met voldoende bijmenging van berk op de armere zandgronden. De soort laat vanaf 1990 een negatieve aantalsontwikkeling zien en is zodoende op de Rode Lijst terechtgekomen. In het onderzoeksgebied is de Matkop vrij schaars en komt vooral voor in dennenbos met een groot aandeel berk. De soort hakt regelmatig een eigen nestholte uit in rottend hout en het zachte hout van berk is daarvoor ideaal. De dichtheid per 100 ha (2,8 pr/100 ha) ligt in de lijn met de dichtheden in vergelijkbaar habitat elders op de Veluwezoom (2,2-3,2 pr/100 ha op respectievelijk stuifzand- en podzolarme grond (Stolk 2008)).

Grauwe Vliegenvanger, 3 territoria

Deze Rode Lijstsoort is een schaarse soort op de Veluwezoom en komt voornamelijk voor in oudere

loofbossen en op landgoederen. De territoria in het onderzoeksgebied bevonden zich in oudere dennenopstanden met veel structuur.

Goudvink, 42 territoria

Het talrijke voorkomen van de Goudvink in het onderzoeksgebied was opvallend, de soort is op Veluwezoom relatief algemeen en sinds de eeuwwisseling zitten de aantallen landelijk flink in de lift. De dichtheid van 9 pr/100 ha is zeer hoog vergeleken met de dichtheden elders op Veluwezoom. De voorkeur voor rijkere bosbodems (5,2 pr/100 ha) komt in het onderzoeksgebied echter niet tot uiting (van der Ploeg 2008). Het zwaartepunt van de verspreiding in het onderzoeksgebied bevond zich aan de noordoostzijde, de soort lijkt hier te profiteren van de goed ontwikkelde struiklaag.

4.3. Overige waarnemingen

Naast de broedvogels werden weinig opvallende waarnemingen verricht. Een zingende Kleine Barmse op 9 mei is vermeldenswaard, deze soort is een onregelmatige broedvogel op de Veluwe. Een territorium kon echter niet worden vastgesteld.

Daarnaast zijn alle waarnemingen van zoogdieren genoteerd. Het Nationaal Park Veluwezoom staat bekend als gebied waar veel grofwild voorkomt. Tijdens het veldwerk werden regelmatig Edelherten, Reeën en Wilde Zwijnen waargenomen. Daarnaast werden meerdere malen een Vos genoteerd.

In de schaars aanwezige watertjes (betonnen drinkbakken en watervangen) werden waarnemingen verricht van Bruine Kikker en Kleine Watersalamander, deze waarnemingen zijn doorgegeven aan de vrijwilliger die zich met deze soortgroep bezig houdt op Veluwezoom.

5. Evaluatie

Hieronder wordt aan de hand van soortgroepen kort de kartering in het onderzoeksgebied geëvalueerd. Hierbij worden het Eerbeekse Veld en het Achterste Schaddeveld samen besproken. De hiervan afwijkende gebieden Le Paradou en het bosvak langs de Badhuislaan worden apart besproken.

5.1. Eerbeekse Veld & Achterste Schaddeveld

Territoriale roofvogels werden binnen de grenzen van het onderzoeksgebied in 2016 niet waargenomen. Buizerds werden regelmatig gezien, maar broedpogingen werden niet vastgesteld. Een Raaf bracht ten zuiden van het onderzoeksgebied jongen groot (zie soortkaart bijlage 2), er werd hier niet naar het nest gezocht.

Holenbroeders zijn schaars vertegenwoordigd in het onderzoeksgebied, soorten als Holenduif, Zwarte Specht, Kleine Bonte Specht, Glanskop en Boomklever zijn grotendeels geboden aan loofhout en zodoende schaars in het onderzoeksgebied. De Grote Bonte Specht was algemeen, de bijmenging met berk in veel naaldhoutvakken zorgt voor voldoende geschikt broedbiotoop voor deze soort. Bonte Vliegenvangers werden vrijwel uitsluitend vastgesteld in de omgeving van de aanwezige bebouwing, de soort broedt hier in nestkasten.

Soorten van bosranden en heide waren schaars doordat het grootste deel van het onderzoeksgebied bestaat uit aaneengesloten bos. Op de Schutshei werden de enige Boomleeuwerik, Boompieper en Geelgors vastgesteld. Elders waren in meer

open vakken of langs bredere paden territoriale Boompiepers aanwezig. Een andere kenmerkende soort van open dennenbossen op de Veluwe, de Gekraagde Roodstaart was met één territorium ronduit zeldzaam. Waarschijnlijk is de dichte kruidlaag in vrijwel alle vakken hier debet aan, de soort houdt van een schaars begroeide bodem.

Naaldhoutsoorten waren, zoals verwacht, ruim vertegenwoordigd. Waarbij Kuifmees en Zwarte Mees de talrijkste soorten waren. Kruisbek en Sijs waren schaars, waarbij de eerste soort in 2016 door het ontbreken van een influx in het voorgaande jaar landelijk gezien ook schaars was. Sijzen werden vooral vastgesteld in oudere opstanden.

5.2. Le Paradou en bosvak Badhuislaan

Le Paradou kent een weinig bijzondere samenstelling van de broedvogelbevolking, de vastgestelde soorten passen bij de aanwezige bostypen.

Het bosvak langs de Badhuislaan is vooral van belang voor holenbroeders, de oude beuken zorgen voor een groot aanbod van potentieel geschikte nestplaatsen. Op korte afstand van elkaar kwamen Holenduif, Kauw en Zwarte Specht tot broeden, voornamelijk in oude holen van de laatstgenoemde soort. Kleinere holten werden bezet door Grote Bonte Specht, Groene Specht, Boomklever, Glanskop en Spreeuw. De laatstgenoemde soort profiteert van aanwezigheid van graslanden om op te foerageren in de directe omgeving, in aaneengesloten bos is de Spreeuw anno 2016 ronduit zeldzaam.

Literatuur

- VAN BEUSEKOM R., HUIGEN P., HUSTINGS F., DE PATER K. & THISSEN J. (red.) 2005. Rode Lijst van de Nederlandse broedvogels. Tirion Uitgevers B.V., Baarn.
- VAN DIJK A.J. & BOELE A. 2011. Handleiding Sovon Broedvogelonderzoek. Sovon Vogelonderzoek Nederland, Nijmegen.
- NATUURMONUMENTEN 1991. Nationaal Park Veluwezoom Eerbeekse Veld. Beheersplan 1988 t/m 1997. Intern rapport Veluwezoom 1991.
- NATUURMONUMENTEN 1991. Nationaal Park Veluwezoom Schaddevelden. Beheersplan 1990. Intern rapport Veluwezoom1991.
- VAN DER PLOEG W.P. 2008. Goudvink. Pp. 167-169 *In: Vogelwerk groep Arnhem e.o. 2008. Vogels van de Veluwezoom. Vogelwerkgroep Arnhem en omstreken, Arnhem.*
- STOLK R. 2008. Matkop. Pp. 132-134 *In: Vogelwerkgroep Arnhem e.o. 2008. Vogels van de Veluwezoom. Vogelwerkgroep Arnhem en omstreken, Arnhem.*
-

Uit deze PDF zijn de stippenkaarten verwijderd. Voor aanvullende gegevens kunt u contact opnemen met Petra Verburg (petra.verburg@sovon.nl)

de Boer, V. Broedvogels van Eerbeekse Veld & Achterste Schaddeveld in 2016

Sovon-rapport 2016/24

In opdracht van:

Sovon Vogelonderzoek Nederland

Postbus 6521
6503 GA Nijmegen
Toernooiveld 1
6525 ED Nijmegen
T (024) 7 410 410

E info@sovon.nl
I www.sovon.nl

